

U 4/2011 rd

Statsrådets skrivelse till Riksdagen om kommissionens förslag till en förordning av kommissionen som kompletterar Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG (Solvens II)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag till genomförandebestämmelser som kompletterar Europaparlamentets

och rådets direktiv 2009/138/EG (Solvens II) samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 12 maj 2011

Social- och hälsovårdsminister *Juha Rehula*

Försäkringsöverinspektör Tom Strandström

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET**PROMEMORIA****STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG
TILL KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESTÄMMELSER SOM KOMPLETTE-
RAR EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/138/EG (SOLVENS II).****1 Allmänt**

Europeiska kommissionen lade den 29 oktober 2010 fram ett konsoliderat förslag till en genomförandeförordning som kompletterar direktivet om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet 2009/138/EG (Solvens II). Den rättsliga grunden för kommissionens befogenhet är artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF). Förslaget, som lades fram i oktober, har omarbetats utifrån kommentarer från medlemsstaterna och andra intressegrupper. Kommissionen lade i februari 2011 fram en ny version av förslaget utifrån diskussioner som förts i expertgrupperna och skriftliga kommentarer från olika intressegrupper.

2 Förslagets bakgrund och målsättning

Syftet med Solvens II-direktivet är att främja en bättre reglering inom försäkringsbranschen och integrationsutvecklingen på de europeiska försäkringsmarknaderna, förbättra försäkringstagarnas och förmånstagarnas skydd samt öka den internationella konkurrenskraften för den europeiska försäkringsbranschen (U-skrivelse 48/2008 rd). Den förvaltningsrättsliga ramen för direktivet är den struktur på fyra nivåer enligt den s.k. Lamfalusky-modellen, som tillämpas på området finansieringstjänster. Direktivet innehåller de principer på nivå 1 som gäller lagstiftning och som kompletteras med de genomförandebestämmelser på nivå 2 och 3 som läggs fram i enlighet med ovan nämnda modell. Nivå 4 innebär att kommissionen övervakar tillämpningen av genomförandet av åtgärder på nivåerna 1 och 2. För den beredning av bestämmelserna på nivå 2 som gäller Solvens

II-direktivet svarar Europeiska försäkrings- och tjänstepensionskommittén (EIOPC). För beredningen av de bestämmelser på nivå 3 som kompletterar direktivet svarar Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (EIOPA), som har ersatt den tidigare expertkommittén CEIOPS.

Beredningen av den lagstiftning på nivå 2 som kompletterar direktivet inleddes redan när direktivet var under beredning, och då CEIOPS (numera alltså EIOPA) tillsammans med kommissionen utarbetade de första förslagen till nya genomförandebestämmelser. Utkast till genomförandeåtgärder har behandlats sedan 2009 i den expertgrupp som leds av kommissionen och i vilken det har ingått företrädare för medlemsstaternas ministerier och myndigheter som ansvarar för försäkringstillsynen. Utkasten till förordning har lagts fram i konsoliderad form den 29 oktober 2010. Behandlingen av utkasten till förordning fortsätter i kommissionens arbetsgrupper, och målet är att behandlingen ska kunna slutföras våren 2011. Avsikten är att kommissionens slutliga förslag ska läggas fram sommaren 2011. De föreslagna genomförandebestämmelserna preciserar den rättsliga ramen för Solvens II-direktivet för att trygga så jämlika verksamhetsbetingelser som möjligt i Europeiska unionen för de försäkringsföretag som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Med övergångsbestämmelser som spänner över en tillräckligt lång tidsperiod och som är tillräckligt smidiga eftersträvar man att förebygga störningar på marknaden när man övergår till reglering i enlighet med Solvens II-systemet.

Solvens II-direktivet behöver ändras till följd av både Lissabonfördraget, som nyligen trädde i kraft, och upprättandet av det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Lissabonfördragets ikraftträdande nyligen kräver att vissa anpassningar som grundar sig på det

nya fördraget tas in i Solvens II-direktivet. Gällande befogenheter på nivå 2, som alltså klassificeras som delegerade lagstiftningsakter enligt artikel 290 i EUF-fördraget, bör därför omvandlas till befogenheter för delegerade lagstiftningsakter. I ramdirektivet bör det dessutom göras allmänna ändringar som gäller de flesta sektorspecifika rättsakterna, för att dessa ska fungera i samband med de nya tillsynsmyndigheterna.

Med anledning av detta lade kommissionen den 19 januari 2011 fram sitt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv till ändring av direktiv 2003/71/EG (prospektdirektivet) och ovan nämnda Solvens II-direktiv, dvs. det s.k. Omnibus II-direktivet (E 160/2010 rd). Antagandet av Omnibus II-direktivet är en förutsättning för att genomförandebestämmelserna som har samband med Solvens II-direktivet ska antas. De ändringar som gäller bank- och värdepapperssektorn genomfördes i huvudsak redan tidigare genom det s.k. Omnibus I-direktivet, vilket riksdagen har informerats om med en U-skrivelse (U 2/2010 rd).

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Det föreslås att Solvens II-direktivet (nedan direktivet) kompletteras med bestämmelser om genomförandeåtgärder i fråga om de flesta delområdena.

I Regler för utövande av försäkringsverksamhet

Kapitel 1. Tillämpningsområde. I kapitel 1 i utkastet till förordning fastställs förordningens tillämpningsområde (artikel 1), anges de definitioner som används i förordningen (artikel 1bis) och fastslås betydelsen av att utnyttja experter (artikel 4).

Kapitel 2. Värdering. I kapitel 2 i förordningen (artiklarna 5—11) finns det närmare bestämmelser om principerna för värdering av tillgångar och andra skulder än försäkringstekniska avsättningar (benämns i Finland försäkringsteknisk ansvarsskuld). Bestämmelser om dessa principer finns i artikel 75.1 i direktivet. Bestämmelserna grundar sig på befogenheten i artikel 75.2 i direktivet. Utgångspunkten är att ett företags verksam-

het fortgår (going concern). Utgångspunkten för värderingen är de internationella redovisningsstandarder som är godkända i Europa (IFRS-standarder) i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1606/2002. Avvikelser görs från standarderna, om bestämmelserna i dem antingen tillfälligt eller varaktigt är oförenliga med den princip för verkligt värde som anges i artikel 75 i direktivet. I artikel 7 definieras närmare begreppet verkligt värde i olika sammanhang. I artiklarna 8—11 i förordningen finns närmare bestämmelser om värderingen av vissa poster, t.ex. eventalförpliktelser, anknutna företag, dotterbolag, skatteskulder och skattefordringar. Även i fråga om dessa poster grundar sig utgångspunkten för värderingen på IFRS-standarderna, som är godkända i Europa.

Kapitel 3. Försäkringstekniska avsättningar. I kapitel 3 i förordningen finns närmare bestämmelser om värderingen av försäkringsförpliktelser (artikel 12) och gränserna för ett försäkringsavtal (artikel 13), när man fastställer den bästa skattningen för försäkringsförpliktelserna på det sätt som avses i artikel 77.2 i direktivet.

I artiklarna 14—16 i förordningen föreskrivs närmare om kvalitetskriterierna för uppgifter som används vid beräkningen av försäkringsförpliktelser och om tillämpningen av individuella beräkningsmetoder på försäkringstekniska avsättningar (artikel 82 i direktivet).

I artiklarna 17—21 föreskrivs närmare om de antaganden som utgör grund för beräkningen av beloppet av de försäkringstekniska avsättningarna. Den bästa skattningen, som avses i artikel 77.2 i direktivet, ska grunda sig på tillförlitlig information (artikel 18), som beaktar de framtida åtgärder som ett försäkringsföretags ledning kommer att vidta (artikel 19). I avsättningarna ska det i enlighet med artikel 78.3 i direktivet inkluderas en uppskattning av alla ersättningar, inbegripet nuvärdet av de framtida återbärningar som ska betalas till försäkringstagare eller ersättningsberättigade (artikel 20). I uppskattningen ska dessutom beaktas försäkringstagarnas förväntade beteende (artikel 21).

Värdet av de försäkringstekniska avsättningarna bildas enligt artikel 77 i direktivet

av summan av **bästa skattningen** och **riskmarginalen**. Bästa skattningen och riskmarginalen behöver enligt artikel 77.4 i direktivet inte värderas separat, om de framtida kassaflödena kan efterbildas på ett säkert sätt med hjälp av finansiella instrument, för vilka ett pålitligt marknadsvärde ständigt är tillgängligt och värdet av avsättningarna fastställs på basis av detta marknadsvärde.

I artiklarna 21bis-30 finns närmare bestämmelser om värderingen av kassaflödesprojektioner för bästa skattningen, dvs. framtida kassaflöden. I artikel 21bis finns bestämmelser om de kassaflöden som åtminstone ska beaktas. Vid värderingen ska man beakta förändringar i omvärlden (artikel 22), osäkerheten i kassaflödena (artikel 23), alla kostnader för att uppfylla försäkringsförpliktelser (artikel 24), försäkringstagarnas optioner som innefattas i försäkringarna och försäkringsföretagets garantier (artikel 26). Den bästa skattningen för försäkringstekniska avsättningar ska beräknas separat för varje avtalsvaluta (artikel 27). I artikel 28 preciseras principerna för de metoder som tillämpas vid beräkningen av bästa skattningen. Bästa skattningen kan inom skadeförsäkringen beräknas för homogena riskgrupper. I artikel 29 preciseras det att bästa skattningen inom livförsäkring i princip ska grunda sig på avtals-specifik granskning. När vissa villkor uppfylls kan bästa skattningen även för livförsäkringens avsättningar beräknas genom att gruppera försäkringsavtalen i tillräckligt homogena riskgrupper. Inom skadeförsäkringsverksamheten ska bästa skattningen för avsättningarna specificeras i premieansvar och ersättningsansvar. I artikel 30 finns närmare bestämmelser om hur man skiljer de försäkringstekniska avsättningarnas olika delar från varandra.

I artiklarna 31—33 finns närmare bestämmelser om värderingen av den riskmarginal som ingår i försäkringstekniska avsättningar. Enligt artikel 77 i direktivet används vid beräkningen av riskmarginalen ett antagande om en sådan compensation som får ett annat försäkringsbolag att ta över försäkringsförpliktelserna. I artikel 33 fastställs det referensföretag till vilket man tänker sig att försäkringsförpliktelserna blir överförda när riskmarginalen beräknas. Den kapitalkostnad

(Cost of Capital, CoC) som avses i artikel 77.5 i direktivet fastställs i artikel 32 till sex procent. Kapitalkostnaden ses över regelbundet. I artikel 33 finns bestämmelser om den formel som används vid beräkning av riskmarginalen.

I artikel 34 finns närmare bestämmelser om processerna i sådana situationer när de försäkringstekniska avsättningarna beräknas i enlighet med artikel 77.4 i direktivet utifrån de finansiella instrumentens kassaflöden och marknadsvärden och när bästa skattningen och riskmarginalen inte beräknas skilt för sig. I artikel 35 finns närmare bestämmelser om beaktande av kassaflöden (fordringar) från återförsäkring och specialföretag (*special purpose vehicles*) vid beräkning av bästa skattningen för försäkringstekniska avsättningar. I artikel 36 finns närmare bestämmelser om tillämpningen av artikel 81 i direktivet, dvs. beaktande av motpartsrisken vid beräkning av den bästa skattningen.

I artiklarna 34—42 i genomförandebestämmelserna finns närmare bestämmelser om den räntekurva som ska användas vid värderingen av avsättningarna. Vid diskontering av framtida kassaflöden som anknyter till avsättningarna tillämpas i princip en riskfri räntekurva. När en särskild marknadssituation råder fogas till diskontoräntan en illikviditetspremie (*illiquidity premium*). EIOPA fastställer och offentliggör både den riskfria räntekurvan och illikviditetspremien när den sistnämnda tillämpas (artikel 37). Räntekurvan offentliggörs separat för varje relevant valuta. När det gäller fastställandet av räntekurvan finns närmare bestämmelser i artiklarna 38-40. Under konsultationsprocessen fram tills nu har medlemsstaternas experter fäst uppmärksamhet främst vid de kriterier som används för att fastställa marknadsstörningar. I artikel 42 definieras det närmare vilket slag av försäkringsavtal illikviditetspremien tillämpas på. Premien tillämpas till fullt belopp på avtal som uppfyller följande kriterier: 1) riskerna hänför sig till livsfall (longevity) och kostnader (tillräcklig belastningsinkomst), 2) avtalen inkluderar inte återköpsrätt och 3) nya premier betalas inte längre till avtalen.

Närmare bestämmelser om försäkringsklasser och grupperingen av försäkringsavtal i

olika grupper finns i artiklarna 45—46. Utgångspunkten för klassificeringen är försäkringsrisken.

I artiklarna 47—50ter finns bestämmelser om tillämpning av proportionalitetsprincipen och om vissa förenklingar vid beräkning av avsättningarna. Förenklingarna hänför sig till värderingen av återförsäkringsfordringar och beräkningen av riskmarginal.

Kapitel 4. Kapitalbas. I artiklarna 51—57 finns det närmare bestämmelser om att låta tillsynsmyndigheterna godkänna det tilläggs-kapital som fastställs i artikel 89 i direktivet. I artiklarna fastställs närmare bestämmelser om tillvägagångssätt för såväl de försäkrings-företag som är föremål för tillsyn som för de myndigheter som ansvarar för tillsynen. För varje post i tilläggskapitalet ska godkännandet grunda sig på motparternas status i fråga om förmåga och vilja att betala, möjligheterna att återkräva medlen (med beaktande av tillgångspostens rättsliga form) och all information om resultatet av tidigare infordringar, i den utsträckning informationen kan användas för att bedöma framtida infordringar.

Kapitalbasen delas upp på tre olika klasser (tier 1, 2 och 3). I artiklarna 58—66 och 68 fastställs närmare kriterier för hur kapitalbasen delas in i olika klasser, och i artikel 67 fastställs närmare kriterier för de behöriga myndigheternas godkännande av försäkrings-företagets klassificering.

I artiklarna 69—71 finns bestämmelser om avdrag från kapitalbasen. Avdragen ska återspegla de egenskaper som gäller den bristande möjligheten att överföra kapitalbasen. Det kan vara fråga om separata fonder, som enbart kan användas för att täcka förluster som uppstår med anledning av ett särskilt skuldsegment eller särskilda risker. I ljuset av preliminära kvantitativa effektbedömningar (QIS 4 och QIS 5) har dessa avdrag inte någon väsentlig betydelse i Finland.

I artikel 72 fastställs det i vilken utsträckning man med poster som räknas som tier 2- och tier 3-kapital kan uppfylla solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet.

Kapitel 5. Standardformel som definierar det primära solvenskapitalkravet. Det föreslås att det för beräkningen av det primära solvenskapitalkrav som avses i artikel 105

i direktivet används scenarier enligt artikel 75. Scenariet ska inte ändra beloppet av den riskmarginal som ingår i försäkringstekniska avsättningar och det ska inte påverka beloppet av de kalkylerade skattefordringarna eller skatteskulderna. Scenariet ska inte heller påverka beloppet av framtida tilläggsförmåner eller beakta eventuella åtgärder från ledningens sida (management actions). Ledningens åtgärder kan emellertid beaktas i scenariet, om de motsvarar bestämmelserna i artikel 19. De kan även beaktas i scenariet, om scenariet beaktar användningen av försäkringstagarnas optioner, t.ex. rätten till återköp. I scenarierna testas i princip effekterna av en minskning av kapitalbasen. Om kapitalbasen ökar till följd av ovan nämnda åtgärder, beaktas effekten inte.

I artikel 76 kompletteras den formel för det grundläggande solvenskapitalkravet som avses i artikel 104 i direktivet och i punkt 1 i bilaga IV med en riskmodul som gäller immateriella tillgångar, $SCR_{intangibles}$, på det sätt som det närmare föreskrivs om modulen i artikel 182.

I artikel 77 finns det bestämmelser om tillämpning av relativitetsprincipen när standardformeln tillämpas och i artikel 78 finns bestämmelser om förenklingar som gäller captivebolag för försäkring och återförsäkring (captive insurance undertaking). Med försäkring av detta slag avses allmänt självförsäkring, dvs. när försäkringsriskerna bärs i ett försäkringsföretag i egen ägo, där risker utanför koncernen eller samarbetsgruppen inte är försäkrade. Detta är typiskt för t.ex. stora industriföretag.

I artikel 79 definieras det på vilket sätt de moduler som beskriver försäkringsriskerna och som fastställs i artikel 104 i direktivet tillämpas på olika försäkringsrisker. I praktiken förtydligar artikeln tillämpningen av artikel 46 (riskmodulen för sjukförsäkring) på annan liv- och skadeförsäkringsverksamhet. Sjukförsäkringsrisker ingår både i sådan verksamhet som numera klassificeras som livförsäkringsverksamhet och i sådan verksamhet som klassificeras som skadeförsäkringsverksamhet.

I artiklarna 80—103 i kapitlet finns närmare bestämmelser om de riskmoduler som gäller skadeförsäkringens försäkringsteknis-

ka risker. Enligt artikel 80 får man fram skadeförsäkringens solvenskapitalkrav genom att slå samman det kapitalkrav som hänför sig till beloppet av premieansvaret och av ersättningsansvaret, det kapitalkrav som beror på den risk som hänför sig till annullation samt det kapitalkrav som beror på katastrofrisken. Bestämmelser om beräkningen av det kapitalkrav som hänför sig till försäkringspremien och beloppet av ersättningsansvaret finns i artiklarna 81–94, och bestämmelser om beräkningen av det kapitalkrav som beror på risker som hänför sig till annullation finns i artikel 85.

I artiklarna 86–103 finns bestämmelser om beräkning av katastrofrisken. I artiklarna föreskrivs bl.a. om följande riskmoduler:

- katastrofriskmodul för skadeförsäkring (artikel 86)
- naturkatastrofriskmodul för skadeförsäkring (artikel 87)
- riskmodul för stormskada (artikel 88)
- riskmodul för jordbävning (artikel 89)
- riskmodul för översvämning (artikel 90)
- riskmodul för hagel (artikel 91)
- riskmodul för jordskred (subsidence) (artikel 92)
- riskmodul för icke-proportionell återförsäkring (artikel 94)
- riskmodul för katastrofer orsakade av människor (artikel 95)
- riskmodul för trafikskada (artikel 96)
- riskmodul som inkluderar risker med havsgående fartyg (artikel 97)
- riskmodul som inkluderar risker med luftfartyg (artikel 98)
- riskmodul för brand (artikel 99)
- riskmodul för terrorism (artikel 100)
- riskmodul för ansvarsförsäkring (artikel 101)
- riskmodul för kredit- och borgensförsäkring (artikel 102)
- riskmodul som inkluderar andra katastrofrisker inom skadeförsäkring (artikel 103)

I artiklarna 104–116 fastställs riskmodulerna för livförsäkring och de förenklingar som är tillåtna vid beräkningen. Vid beräkningen beaktas korrelationerna mellan olika livförsäkringsslag. Livförsäkringsriskerna delas in i risker som anknyter till dödsfall, livsfall, arbetsoförmåga (inkluderar invaliditet), kostnadsbelastning, omprövningsrisk

(livräntorna ändras till följd av förändringar i den rättsliga omvärlden eller de försäkrades hälsotillstånd), förfall och katastrofrisk för livförsäkring. Vid beräkningen bedömer man hur dessa gemensamt inverkar på solvenskapitalkravet.

I artiklarna 117–137 fastställs riskerna för sjukförsäkring. Det finns tre riskmoduler, en sjukförsäkring liknande skadeförsäkringen, en sjukförsäkring liknande livförsäkringen och katastrofriskmodulen för sjukförsäkring. Även samverkan mellan dessa riskmoduler beaktas genom att man ger akt på den inbördes korrelationen mellan dem när solvenskapitalkravet beräknas. En närmare klassificering av riskerna för sjukförsäkring följer i fråga om sina principer samma systematik som klassificeringen av livförsäkringsrisker. Risker som anknyter till de ökade kostnaderna för läkemedelsersättningar och pandemi-risker är sådana risker som hör ihop med detta försäkringsslag och av vilka kapitalkrav följer.

I artiklarna 138 och 139 finns närmare bestämmelser om användningen av klassificeringar som tillhandahålls av externa ratinginstitut. Användningen av ratinginstitut förutsätter att EIOPA har godkänt deras huvudkriterier för klassificeringen. Klassificeringskriteriet ska uppfylla kraven på tillräcklig objektivitet, oavhängighet, uppföljning av klassificeringskriterierna och transparens.

Artiklarna 140–142 gäller fastställandet av de primära solvenskapitalkraven för marknadsriskerna med hjälp av kreditvärderingar. Användningen av värderingar som externa ratinginstitut har tillhandahållit ska vara konsekvent (artikel 140). Ett försäkringsföretag kan välja värderingar som tillhandahållits av ett eller flera ratinginstitut för att härleda det kapitalkrav som gäller motpartsrisken. I artikel 141 finns närmare bestämmelser om hur ett försäkringsföretag ska handla när det är möjligt att välja flera ratinginstituts värdering för samma risk. I artikel 142 finns närmare bestämmelser om situationer där man använder antingen värdering av motparten eller värdering av ett visst finansiellt instrument, när samma motpart har emitterat olika finansiella instrument.

Artiklarna 143–173 gäller marknadsriskmodulen. I marknadsriskmodulen beräknas

det primära solvenskapitalkravet genom undermoduler som beskriver ränterisken, aktierisken, fastighetsrisken, spreadrisken, koncentrationsrisken, valutarisken och illikviditetspremien. Samverkan av de risker som undermodulerna genererar beaktas genom de inbördes korrelationerna mellan dessa. I artikel 143 fastställs de inbördes korrelationerna mellan olika undermoduler. När marknadsriskerna fastställs tillämpar man i den mån det är möjligt genomlysningssprincipen. Denna princip tillämpas när det är möjligt på kollektiva investeringar (collective investment vehicles), investeringsfonder och andra indirekta investeringar. Med genomlysningssprincipen avses att man beaktar t.ex. fondens investeringsobjekt i stället för att fonden granskas som ett enskilt investeringsobjekt.

I den undergrupp som gäller ränterisken fastställs det primära solvenskapitalkrav som följer av de scenarier när räntorna stiger (artikel 146) och sjunker (artikel 147). I artikel 148 finns bestämmelser om vissa lättnader som gäller captivebolag för försäkring och återförsäkring.

I den beräkning som gäller aktierisken (artiklarna 149—153) indelas de finansiella instrument som är ägarandelsbevis i två kategorier, nämligen i sådana med vilka man bedriver handel i EES- och OECD-stater på reglerade marknader och i sådana med vilka man inte bedriver handel på ovan nämnda reglerade marknader (t.ex. olistade företag, vissa fonder, nyttigheter och andra alternativa investeringar). I undergruppen testas värdeförändringen i vissa scenarier. Anknutna företag och strategiska intressebolag behandlas annorlunda än andra investeringar. Det primära solvenskapitalkravet är lägre för strategiska intressebolag.

I artikel 153 finns närmare bestämmelser om den mekanism för symmetrisk justering av undergruppen för aktiekursrisk, om vilken det föreskrivs i artikel 106 i direktivet och som tillämpas för att täcka risker som uppstår genom nivåändringar i aktiepriserna. Den symmetriska justeringen ska hållas inom gränserna – 10 % och + 10 %. EIOPA väljer ett aktieindex på basis av vilket justeringen görs och offentliggör åtminstone varje månad de värden som gäller beloppet av den symmetriska justeringen.

Vid beräkning av det primära solvenskapitalkravet för fastighetsrisken antar man att fastigheternas värde minskar med 25 procent (artikel 154).

Spreadrisken (artiklarna 155—164) beräknas som summan av de primära solvenskapitalkraven för masskuldebrev, strukturerade finansiella instrument och kreditderivat. När spreadrisken för masskuldebrev fastställs beaktar man deras modifierade duration och kreditvärdering samt ändringar i masskuldebrevens duration och kreditvärderingar (artikel 156). I artiklarna 157 och 158 definieras de förenklingar som avses i artikel 109 i direktivet i de fall när förenklingar kan tillämpas. I fråga om strukturerade finansiella instrument följer förfarandet i stora drag det förfarande som fastställts för masskuldebrev. I fråga om kreditderivat fastställs det primära solvenskapitalkravet enligt kreditvärderingen av den som emitterat dem. I artikel 163 fastställs det primära solvenskapitalkravet för vissa specifika risker (specific exposures). Artikel 164 gäller vissa justeringar som anknyter till invaliditets- och dödsfallsriskerna, och i fråga om vilka de utgifter som dessa risker förutses ge upphov till har täckts med ränteplaceringar.

Koncentrationsrisken (artiklarna 165—171) definieras separat för varje emittent (single name exposure). När koncentrationsrisken är ytterst stor (excess exposure) ökar det primära solvenskapitalkravet på det sätt som närmare fastställs i förordningen. Captivebolagen är föremål för vissa förenklingar och lättnader.

Det primära solvenskapitalkrav som beror på motpartsrisken definieras närmare i artiklarna 174—181. När man beräknar risken beaktas förlusterna till följd av oväntat fallissemang hos motparter och/eller gäldenärer eller försämrade kreditvärderingar. Avtal som inte ingår i undergruppen för spreadrisk minskar de risker som inkluderas i gruppen. Motpartsriskerna delas in i två grundläggande typer. De risker som hör till den första grundläggande typen och som definieras närmare i artiklarna 179 och 180 hör samman med arrangemang som reducerar riskerna (återförsäkring, värdepapperisering och derivat), bankdepositioner, depåfordringar inom återförsäkring, vissa kapitaliseringsåtaganden

och juridiskt bindande avtal, som kan leda till betalningsförpliktelser beroende på förändringar i motpartens kreditvärdering. De risker som hör till den andra grundläggande typen hör samman med risker som inte beaktas i undergruppen för spreadrisk, och som inte hör till den första grundläggande typen.

Kapitalkravet för immateriella tillgångar fastställs i artikel 182 och kravet för operativa risker i artikel 183.

I artiklarna 184—190 finns närmare bestämmelser om effekterna av de riskreduceringstekniker som avses i artikel 101.5 i direktivet på det primära solvenskapitalkravet för försäkringsföretag. I artiklarna fastställs de ramar inom vilka teknikerna kan beaktas. De väsentliga kriterierna, t.ex. avtalens juridiska bindande verkan, tydlighet och effektivitet samt behandlingen av motsäkerheter (collateral arrangements) fastställs närmare i de föreslagna bestämmelserna.

I fråga om det primära solvenskapitalkravet beaktas enligt artikel 108 i direktivet en förlusttäckningskapacitet som hör samman med försäkringstekniska avsättningar och latent skatter. Närmare bestämmelser om denna förlusttäckningskapacitet finns i artiklarna 191—193. Bestämmelser om de justeringar som hänför sig till separata fonder finns i artiklarna 194—195. Dessa sist nämnda justeringar har en ringa betydelse i Finland.

Försäkrings- och återförsäkringsföretag kan med samtycke av de behöriga tillsynsmyndigheterna i formuleringen av standardformeln ersätta en del av formelns parametrar med detaljerade specialparametrar vid beräkningen av vissa teckningsriskmoduler i samband med livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring. Närmare bestämmelser om valet av dessa specialparametrar finns i artiklarna 196—200. I artiklarna fastställs närmare kriterier för informationens tillförlitlighet och standardiserade metoder för beräkningen av detaljerade parametrar. Även innehållet i utredningar som sänds till de behöriga myndigheterna och förfarandena för godkännande specificeras närmare.

I artiklarna 201 och 202 finns bestämmelser om de förfaranden som hör samman med uppdateringen av korrelationsparametrarna. Medlemsstaternas behöriga myndigheter sänder information till EIOPA, som vid be-

hov använder informationen för att uppdatera korrelationsparametrarna i standardformeln.

Kapitel 6. Beräkning av solvenskapitalkravet med hjälp av företags interna modeller. I artiklarna 112 och 113 i direktivet finns särskilda bestämmelser som gäller användningen av fullständiga och partiella interna modeller när solvenskapitalkravet fastställs. Med interna modeller kan man ersätta standardformeln för beräkningen av det primära solvenskapitalkravet eller en del av det, fastställandet av det solvenskapitalkrav som gäller den operativa risken eller en korrigering av kravet genom vilken man beaktar den förlusttäckningskapacitet som anknyter till försäkringstekniska avsättningar och latent skatter. Eftersom medlemsstaterna måste tillåta användningen av interna modeller, finns närmare bestämmelser om förfarandena med ansökan, godkännande och ändring av de interna modellerna i de utkast till genomförandeåtgärder som är föremål för granskning (artiklarna 203—210). Användning av en intern modell förutsätter att en motiverad ansökan sänds till den behöriga myndighet som ansvarar för tillsynen. I ansökan fastställs tillämpningsområdet för modellen (fullständig eller partiell modell) och de risker som ska bedömas med hjälp av modellen. Modellen ska vara effektiv och den ska valideras. Ett försäkringsföretag ska ha principer för de processer som gäller uppdatering och ändring av den interna modellen. Den behöriga myndigheten ska fatta beslut om godkännande av den interna modellen inom sex månader från det att den fullständiga ansökan har mottagits. Den behöriga nationella myndigheten ska informera försäkringsföretaget om när denna sex månaders period börjar.

Användningen av interna modeller och betydelsen av användningen ska visas med hjälp av de användningskrav som avses i artikel 120 i direktivet. Frekvensen av beräkningarna av solvenskapitalkravet med hjälp av den interna modellen ska motsvara frekvensen av beräkningen av kravet med hjälp av standardmodellen. Användningskravet för den interna modellen ska visa att modellen är lämplig för den verksamhet som bedrivs (artikel 212), försäkringsföretagets ledning ska visa att den har förstått den interna modellens egenskaper (artikel 213), den interna model-

len ska stödja företagets beslutsfattande (artikel 214) och den ska vara integrerad i företagets riskhanteringssystem (artikel 215).

I artiklarna 217—225 ges mera detaljerade bestämmelser om de statistiska kvalitetsnormer som avses i artikel 121 i direktivet. Närmare tekniska standarder för kalibreringsnormerna fastställs i artikel 226. I artikel 227 finns bestämmelser om hur man slår samman de olika delar av solvenskapitalkravet som beräknats med hjälp av den partiella interna modellen och standardformeln. I artikel 228 finns närmare bestämmelser om hur valideringsnormerna fungerar när man tillämpar de interna modellerna. Valideringsprocessen och de verktyg och metoder som används vid valideringen bestäms närmare i artiklarna 229 och 230. I artiklarna 231—234 finns närmare bestämmelser om dokumenteringsstandarder, minimikrav på dokumenteringen och utredningar som ska utarbetas när det visar sig att de interna modellerna inte fungerar på ett tillfredsställande sätt, samt dokumentering av ändringar av de interna modellerna. Försäkringsföretag kan, i enlighet med artikel 126 i direktivet, även använda modeller som erhållits från en tredje part eller information som erhållits från en tredje part som en del av de interna modellerna. Användningen av externa modeller eller information om dem anses inte vara skäl för undantag från något av de övriga kraven på interna modeller (artikel 235). Försäkringsföretag ska på ett behörigt sätt motivera varför externa modeller används, och visa att försäkringsföretagets ledning till fullo förstår egenskaperna hos dessa modeller.

Kapitel 7. Minimikapitalkrav. I artiklarna 236—242 finns närmare bestämmelser om de tekniska standarder (formler) med hjälp av vilka minimikapitalkravet beräknas. Med hjälp av linjära formler beräknas särskilt minimikravet för skadeförsäkringsverksamhet (artikel 238) och livförsäkringsverksamhet (artikel 239). Man slår samman dessa genom att addera kraven (artikel 237). Minimikapitalkravet påverkas även av de absoluta miniminivåer som fastställs i artikel 129.1 d i direktivet och som kan höja nivån högre än vad beräkningarna enligt artiklarna 237, 238 och 239 visar. De absoluta miniminivåerna motsvarar kraven i gällande direktiv. Minimika-

pitalkravet fastställs med beaktande av ovan nämnda kombinationer enligt direktivet och artikel 236. För försäkringsföretag, vars verksamhet omfattar såväl liv- som skadeförsäkring, fastställs den relativa miniminivån för minimikapitalkravet i artikel 241 och den absoluta miniminivån för minimikapitalkravet i artikel 242.

Kapitel 8. Närmare bestämmelser om placeringar. I artikel 244 finns närmare bestämmelser om de krav som hör samman med företag som gör affärer för egen räkning och som omstrukturerar lån till överlåtbara värdepapper och andra finansiella instrument. En originator ska upprätthålla ett ekonomiskt intresse netto som inte understiger 5 % av de värdepapper som ska omstruktureras. I artikeln finns närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av affärer för egen räkning till fem procent. När det är fråga om sådana omstruktureringar som centralbanker eller offentliga instanser, som har rätt att ta ut skatt, multinationella utvecklingsbanker eller vissa samfund som avses i artiklarna 78—83 i direktiv 2002/48/EG är borgensmän för, får man göra undantag från det ovan nämnda (artikel 245). I artikel 246 finns bestämmelser om de kvalitativa krav som försäkringsföretag som investerar i sådana värdepapper eller finansiella instrument ska uppfylla. När de kvantitativa eller kvalitativa kraven inte längre uppfylls, ska försäkringsföretaget omedelbart informera den behöriga myndigheten om detta. Myndigheten ska då fastställa ett krav på kapitaltillägg, som är proportionellt i förhållande till den ökade risken (artikel 247). Kraven tillämpas från den 31 december 2014 (artikel 248).

Kapitel 9. Företagsstyrningssystem. Försäkringsföretagen ska ha ett effektivt företagsstyrningssystem, som gör det möjligt att leda verksamheten på ett stabilt och rationellt sätt. Företagsstyrningssystemet ska ha en tillräckligt transparent organisationsstruktur, där ansvarsområdena är avskilda från varandra på ett tillräckligt tydligt sätt. Organisationsstrukturen ska dokumenteras. Företagsstyrningssystemet ska vara sådant att det möjliggör tillräcklig förmedling av information i organisationen. Företagsstyrningssystemet ska ha rätt proportion i förhållande till verk-

samhetens karaktär, omfattning och mångsidighet.

Närmare tekniska standarder i anknytning till de allmänna kraven på företagsstyrningssystemet behandlar bl.a.:

- egenskaper som krävs av riskhanteringssystemen (artikel 251)
- delområden som täcker riskhanteringssystemen (artikel 252)
- tillämpningsområdet för de interna modellerna och utvärdering av tillförlitligheten hos de värderingar som modellerna genererar, om interna modeller används i brist på marknadsvärden (artikel 254)
- jämförelse av försäkringstekniska avsättningar med erfarenhetsbaserad kunskap (artikel 255)
- dokumentation om värderingen av försäkringstekniska avsättningar (artikel 256)
- egenskaper som förutsätts hos systemen för intern revision och systemens täckning (artikel 257)

Företagsstyrningssystemen inkluderar en riskhanteringsfunktion, en funktion för regel efterlevnad, en internrevisionsfunktion och en aktuarielfunktion, om vilka närmare bestämmelser finns i artiklarna 258—262. De som ansvarar för försäkringsföretagets faktiska verksamhet eller som innehar andra centrala uppgifter i företaget ska uppfylla kraven på lämplighet och tillförlitlighet. Ett försäkringsföretag ska ha dokumenterade principer och tillräckliga interna processer med hjälp av vilka det förmår garantera att de som innehar centrala uppgifter i företaget kontinuerligt uppfyller dessa krav (artikel 263).

När ett försäkringsföretag lägger ut sina funktioner på entreprenad ska en skriftlig redogörelse utarbetas om de funktioner som lagts ut. I redogörelsen ska man utvärdera vilken effekt utläggandet på entreprenad har på utövandet av verksamheten och på rapporteringen om den. När ett försäkringsföretag lägger ut sina funktioner på entreprenad har det fortsättningsvis fullt ansvar för sina förpliktelser på motsvarande sätt som om det skötte funktionerna självt. Att ett företag lägger ut sina funktioner på entreprenad får inte leda till att riskerna i verksamheten ökar, kvaliteten på företagsstyrningssystemet försämras, tillsynen försvåras eller de tjänster

som erbjudits försäkringstagarna försämrats. Närmare bestämmelser om de principer som ska iakttas när funktioner läggs ut på entreprenad finns i artikel 264.

Ett försäkringsföretag ska ha skriftliga principer för ersättningssystemen. I artikel 265 finns närmare bestämmelser om innehållet i dessa principer.

Kapitel 10. Fastställande av kapitaltillägg. De myndigheter som svarar för tillsynen av försäkringsföretag kan på basis av en granskningsprocess i undantagsfall fastställa ett krav på kapitaltillägg för ett försäkringsföretag, om företagets företagsstyrningssystem inte uppfyller kraven i direktivet eller om försäkringsföretagets riskprofil avsevärt avviker från de grundläggande antaganden på basis av vilka solvenskapitalkraven har härletts, antingen med hjälp av standardformeln eller den interna modellen. I artiklarna 266—270 finns närmare bestämmelser som kompletterar artikel 37 i direktivet om de omständigheter under vilka den behöriga myndigheten får fastställa ett krav på kapitaltillägg. De metoder som en myndighet ska använda när den fastställer ett krav på kapitaltillägg anges i artiklarna 271—274. I artikel 275 finns bestämmelser om hur man ska gå till väga när ett krav på kapitaltillägg fastställs och när ett fastställt krav på kapitaltillägg upphävs.

Kapitel 11. Försäkringsföretag som befinner sig i svårigheter. I artikel 138 i direktivet finns bestämmelser om åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta, ifall det inte uppfyller solvenskapitalkravet, och om den tidsfrist inom vilken solvenskapitalkravet igen ska uppfyllas. Enligt artikel 138.4 kan de behöriga myndigheterna i situationer, när det förekommer exceptionella störningar på finansmarknaderna, förlänga den nämnda tidsfristen. Villkoret för en dylik åtgärd är att den behöriga myndigheten, efter att ha underrättat EIOPA, har fått en bekräftelse av EIOPA om att det på finansmarknaderna förekommer exceptionella störningar (principerna har beskrivits i enlighet med Omnibus II-direktivet). Enligt artikel 277 i förslaget kan tidsfristen i nämnda punkt i direktivet vara högst 21 månader, under vilken period försäkringsföretaget ska anpassa sin verk-

samhet så att den motsvarar solvenskapitalkravet.

I artikel 278 finns närmare bestämmelser om de procedurbestämmelser som gäller den behöriga myndigheten och EIOPA. I artikel 279 preciseras innehållet i den redogörelse som den myndighet som ansvarar för försäkringstillsynen ska lämna in till EIOPA i fråga om externa faktorer, och i artikel 280 preciseras de försäkringsföretagsspecifika faktorerna.

Kapitel 12. Lägesrapport om solvens och finansiell ställning, offentlig rapportering.

Försäkringsföretagen ska årligen offentliggöra en lägesrapport om sin solvenssituation och finansiella ställning. I artiklarna 282–289 finns närmare tekniska bestämmelser om den offentliga rapportens struktur och innehåll. Rapporteringsscheman ges dessutom som sådana tekniska bestämmelser på nivå 3 som är under beredning.

Den offentliga rapporten inkluderar en beskrivning av företagets verksamhet och resultat (artikel 284), en beskrivning av företagsstyrningssystemet och en bedömning av dess lämplighet med hänsyn till företagets riskprofil (artikel 285), en beskrivning av riskprofilen för varje risk som påverkar solvenskapitalkravet (artikel 286), en beskrivning av värderingen av tillgångar och skulder (till verkligt värde) vid solvensberäkningen (artikel 287), en beskrivning av kapitalförvaltningen (artikel 288) och bestämmelser om en sådan anmälan om andra väsentliga omständigheter gällande solvens eller finansiell ställning som grundar sig på frivillighet (artikel 289). Frivilliga ytterligare uppgifter ska vara enhetliga med annan lagstadgad rapportering.

De behöriga myndigheterna ska enligt artikel 53 i direktivet tillåta att försäkringsföretag inte offentliggör vissa uppgifter, om ett företags konkurrenter skulle gynnas i otillbörlig grad, om uppgifterna offentliggjordes, eller om de uppgifter som offentliggörs är sekretessbelagda eller på annat sätt konfidentiella. Detta tillstånd ska vara i kraft endast så länge som kriterierna för att låta bli att offentliggöra uppgifterna uppfylls (artikel 290).

I artiklarna 291–293 finns närmare bestämmelser om tidpunkterna för offentliggörandet av rapporten om företagets solvens

och finansiella ställning och om sättet på vilket offentliggörandet ska ske samt om uppdateringen av offentliggjorda uppgifter.

Kapitel 13. Rapporter till tillsynsmyndigheterna. I artiklarna 294–302 finns närmare tekniska bestämmelser om rapporteringen till tillsynsmyndigheterna. Bestämmelserna gäller rapportens struktur (artikel 294), uppgifternas relevans (artikel 294bis), rapportens sammandrag (artikel 295), rapporteringen om verksamhetens resultat och dess utveckling (artikel 296), företagsstyrningssystemen (artikel 297), företagets riskprofil (artikel 298), värderingsprinciperna vid solvensberäkningen (artikel 299), kapitalförvaltningen (artikel 300), tidsfristerna för rapporteringen (artikel 301) och sättet att lämna in rapporten (artikel 302).

Kapitel 14. Ansvar hos de myndigheter som sköter försäkringstillsynen och kraven på tillsynens transparens. Medlemsstaterna ska se till att lagar och andra författningar som anknyter till regleringen av försäkringsbranschen, allmänna principer och metoder som iakttas i granskningsprocessen, statistiska uppgifter om centrala omständigheter som hör samman med tillämpningen av solvensramen, uppgifter om användningen av olika alternativ och målet med tillsynen samt uppgifter och funktioner som innefattas i tillsynen finns tillgängliga för alla organ som är intresserade av dem (artikel 303.1). Konfidentiella uppgifter får inte offentliggöras så att enskilda företag kan identifieras (artikel 303.2).

I artikel 305 preciseras tillsynsmyndighetens granskningsprocess, i artikel 306 offentliggörandet av statistik, i artikel 307 målet med granskningen, de huvudsakliga funktionerna och uppgifterna som ingår i tillsynen och i artikel 308 närmare tillvägagångssätt för offentliggörandet.

Kapitel 15. Samfund som etablerat sig för särskilda ändamål (specialföretag). Medlemsstaterna ska tillåta specialföretag att etablera sig inom deras territorier, förutsatt att tillsynsmyndigheten ger sitt förhandsgodkännande. I artiklarna 309–319 finns närmare tekniska bestämmelser om specialföretag, och dessa grundar sig på de befogenheter som ges kommissionen i artikel 211.2 i direktivet. Bestämmelserna gäller beviljande

av koncession för specialföretag, kraven på deras verksamhet och förvaltning, kraven på rapportering till myndigheterna och solvenskraven.

II Försäkringsgrupper

I artiklarna 321—326 finns närmare bestämmelser om tillgängliga metoder och allmänna principer för beräkning av en försäkringsgrupps solvens. På grupperna kan tillämpas fullständiga eller partiella interna modeller. Närmare bestämmelser meddelas om tillämpningen av dessa modeller i artiklarna 327—334. I artiklarna 335–337 finns närmare bestämmelser om tillsynen över dessa grupper när det gäller grupper där riskhanteringen sköts centraliserat. I artiklarna 338–340 finns närmare bestämmelser om ramarna för samarbetet och informationsutbytet mellan de myndigheter som utövar tillsyn (tillsynskollegium) över företag som hör till samma försäkringsgrupp. I artiklarna 341–352 finns närmare bestämmelser om den offentliga rapportering som gäller gruppens solvens och ekonomiska ställning och i artiklarna 353—356 finns närmare bestämmelser om rapporteringen till behöriga myndigheter.

III Reciprokt godkännande av försäkringsföretag i tredjeländer

Kapitlet innefattar bestämmelser om de genomförandeåtgärder som gäller kommissionen, och i vilka man fastställer grunderna för en utvärdering av om den solvensreglering som tillämpas på tillsynen av grupper i tredjeländer som helhet betraktad motsvarar de bestämmelser som tillämpas inom Europeiska unionen. Kommissionen kan efter att ha hört EIOPA, med iakttagande av föreskrivande förfarande, besluta om det solvensarrangemang som tillämpas på tillsynen av grupper i tredjeländer överensstämmer med bestämmelserna i EU.

De närmare bestämmelserna gäller kriterierna för reciprokt godkännande (artikel 358), befogenheter och ansvar för de myndigheter som svarar för tillsynen av företag i tredjeländer (artikel 359), inledande av verksamhet i landet i fråga (artikel 360), företagsstyrningssystem och offentlig rapportering (arti-

kel 361), förändringar i verksamheten, företagens administration och ägoförhållanden (förändringarna får inte vara sådana att de äventyrar de allmänna principerna om bedrivande av försäkringsverksamhet från att uppfyllas) (artikel 362), sekretessprinciper, informationsutbyte och tillsynssamarbete (artikel 363) och fastställande av solvensen (artikel 364).

Närmare bestämmelser om kriterierna för reciprokt godkännande av anknutna företag finns i artikel 366.

Närmare bestämmelser om förfarandet i situationer då ett försäkringsföretags moderföretag finns utanför Europeiska unionen finns i artiklarna 368—375.

IV övergångsbestämmelser

Övergången till ett nytt tillsynssystem kan föra med sig situationer där anpassningen av verksamheten så att den överensstämmer med den nya tillsynsramen leder till svårigheter på försäkringsföretagsnivå eller rentav till allmänna marknadsstörningar. På grund av detta föreslås det i utkastet till förordning övergångsperioder, som gäller vissa delområden inom beräkningen av avsättningar, kapitalbasen, beräkningen av solvenskapitalkravet, rapporteringen och det reciproka godkännandet av tredjeländers krav.

4 Konsekvenser i Finland

4.1 Konsekvenser för lagstiftningen

De föreslagna bestämmelserna är direkt tillämplig rätt, och de förutsätter därför i princip inte några ändringar i den finska lagstiftningen. Till de delar bestämmelserna är överlappande med gällande bestämmelser kan detta ge upphov till ändring eller upphävande av nationell lagstiftning. Överlappningar av detta slag kan förekomma bl.a. i bokslutsrapporteringen och Solvens II-rapporteringen. Eftersom ett försäkringsföretags offentliga rapportering sannolikt sker samtidigt för båda delområdena, kan det vara skäl att ändra bestämmelserna så att samma sak inte rapporteras två gånger i onödan.

Solvens II-regleringen innebär full harmonisering som leder till att den nationella be-

hörigheten minskar. Det kan i princip uppstå situationer där en EU-rättsakt står i strid med gällande lagstiftning i Finland utan att riksdagen eller regeringen hade haft möjlighet att påverka beredningen av rättsakten. En sådan situation kan uppstå t.ex. när en EU-tillsynsmyndighet fattar beslut för att avgöra meningsskiljaktigheter mellan tillsynsmyndigheterna i två medlemsstater.

Det är skäl att ur författningsrättens synvinkel bedöma de situationer som avses i föregående stycke och där ett beslut av en EU-tillsynsmyndighet leder till konflikt med nationell lag eller förordning. Till denna del är det skäl att särskilt beakta att förslaget innebär en ändring av nuläget, där riksdagen och statsrådet kan påverka beredningen av alla EU-rättsakter som är tillgängliga för regleringen av finansmarknaden oberoende av regleringsform. Det att befogenheterna enligt förslaget kunde leda till konflikter med den nationella lagstiftningen i sannolikt endast ett fåtal fall är ägnat att minska frågans praktiska betydelse.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna. Behovet av nationell reglering minskar när en betydande del av försäkringslagstiftningen utfärdas med hjälp av direkt tillämpliga genomförandebestämmelser. Det är möjligt att kostnaderna för Finansinspektionens internationella samarbete kan öka. Finansinspektionens verksamhet finansieras med tillsynsavgifter, och det är möjligt att avgifterna behöver justeras.

Det kan uppskattas att försäkringsföretagens administrativa börda ökar väsentligt när rapporteringskraven ökar. Rapportering enligt Solvens II-regelverket kräver omfattande investeringar i synnerhet i företagens informationsadministration. I praktiken ska försäkringsföretag upprätta sina bokslut och sina verksamhetsberättelser i enlighet med de nationella reglerna och dessutom för solvens-tillsynen balansräkningar som grundar sig på Solvens II-värderingsreglerna och i vilka övriga tillgångar och skulder än försäkringstekniska avsättningar i princip värderas med iakttagande av de IFRS-standarder som är

godkända i EU. I Finland, i motsats till många andra medlemsstater, är det inte tillåtet för försäkringsföretag att upprätta särskilda bokslut i enlighet med IFRS-standarderna, som är godkända i EU. För övriga finska företag är detta alternativ tillåtet. På grund av omständigheter som främst anknyter till beskattningen har företagen utnyttjat denna möjlighet endast i liten utsträckning.

Man kan också bedöma att enhetliga regler, utvecklandet av enhetligare tolkningar och praxis samt tydligare principer för myndigheternas informationsutbyte minskar den administrativa bördan. Företagens administrativa börda och de administrativa kostnaderna kan tänkas öka som en helhet betraktad.

Man har eftersträvat att i de föreslagna genomförandebestämmelserna definiera solvenskraven så att de baserar sig på riskanalys. I princip ökar försäkringsföretagens solvenskapitalkrav. För livförsäkringsbolag ökar kraven fyrfaldigt och för skadeförsäkringsbolag trefaldigt. Totalt sett är konsekvenserna dock lindrigare beroende på att avsättningarnas belopp i den nya regleringsramen minskar i vissa fall och att mer egendom hänförs till solvenskapitalet än vad som för närvarande hänförs till verksamhetskapitalet. Av solvenskraven enligt Solvens II kommer relativt sett en större andel att bildas utifrån solvenskraven för placeringsriskerna. De relativt långa övergångsperioderna torde göra det möjligt för försäkringsföretagen att anpassa sin verksamhet så att utbudet i fråga om skadeförsäkring är lika heltäckande som för närvarande. När det gäller livförsäkringsverksamhet torde regleringen stärka den redan nu rådande trenden som innebär att livförsäkringsbolagen inte längre erbjuder produkter med höga avkastningsgarantier, utan placeringsrisken bärs i allt högre utsträckning av försäkringstagaren. När det gäller skadeförsäkring uppskattas konsekvenserna vara mindre.

4.3 Andra konsekvenser

Med anledning av den omfattande harmoniseringen av försäkringsregleringen kan försäkringsföretagen inte genom valet av stat där rörelsen är etablerad uppnå några betydande fördelar som hänför sig till försäk-

ringsregleringen. På besluten om etablering kan emellertid även inverka andra omständigheter som anknyter till verksamheten, t.ex. den allmänna kostnadsnivån och företagsbeskattningen. Det är svårt att bedöma vilka konsekvenser dessa omständigheter kommer att få.

I Finland har man tills vidare tillämpat reglerna på ett enhetligt sätt på captive-arrangemang och sedvanliga försäkringsbolag. Nu kommer captive-arrangemangen att bli föremål för vissa lättnader. Lättnaderna torde inte ha några väsentliga konsekvenser för den försäkringsverksamhet som bedrivs i Finland.

5 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet förhåller sig positivt till utfärdandet av de genomförandebestämmelser som granskas. Statsrådet fäster likväl uppmärksamhet vid att en precisering av vissa punkter i förslaget skulle skapa klarhet när det gäller att åstadkomma enhetliga verksamhetsbetingelser inom Europeiska unionen.

När principerna för beräkning och fastställande av avsättningar ändras kommer detta att avspeglas i avsättningsbeloppet. Dessa ändringar har konsekvenser även för kapitalbasbeloppet, eftersom det i praktiken är fråga om en omfördelning av samma egendoms- och skuldmassa. Klassificeringen av kapitalbasen kommer att förändras avsevärt jämfört med nuläget, eftersom balansräkningen enligt Solvens II till vissa delar skiljer sig från balansräkningen enligt bokslutet. Andringen avser särskilt värderingen av kapitalbasen. Värderingen av kapitalbasen grundar sig på de IFRS-standarder som är godkända i EU inom Solvens II-ramen och som grundar sig på kapitalbasens marknadsvärde. Dessa standarder, i motsats till bokslutsdirektiven 78/660/EEG, 83/349/EEG och 91/674/EEG som utgör grund för bokslutsrapporteringen i försäkringsföretag som är verksamma i Finland, identifierar inte olika reserver, utan reserverna behandlas i princip som vinstmedel som reserverats för ett visst ändamål. Huvudregeln för värdering enligt nämnda bokslutsdirektiv är anskaffningsutgiften eller produktionskostnaderna, medan det verkliga värdet

är utgångspunkten för värdering enligt IFRS-standarderna. Enligt bestämmelserna i direktiv 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag ska man i en not till räkenskaperna ange dagsvärdet av placeringarna när deras värde är beräknat efter inköpskostnad. När man mäter solvensen värderas tillgångarna redan nu i regel till verkligt värde. Statsrådet anser det vara motiverat att Solvens II-regleringen förenhetligas så långt som möjligt med de IFRS-standarder som är godkända i EU.

På grund av skillnaderna i värderingen kan skillnaderna mellan en balansräkning enligt ett officiellt bokslut och en balansräkning enligt Solvens II vara betydande. När det gäller de finska skadeförsäkringsföretagen är en väsentlig solvenspost det utjämningsbelopp som ingår i ersättningsansvaret och som inte är en del av avsättningarna enligt Solvens II och inte heller skuld enligt IFRS-standarderna. Utjämningsbeloppet nämns inte vid namn varken i direktivet eller i de föreslagna nivå 2-bestämmelserna. För försäkringsföretagen i Finland är det väsentligt att utjämningsbeloppet (equalization provision) hänförs som solvenskapital till den högsta kategorin (tier 1). För sådana ändamål som motsvarar utjämningsbeloppet har man i andra länder även kunnat bilda en reserv (equalization reserve). Exempelvis i Sverige är "säkerhetsreserv" till sin karaktär jämförbar med utjämningsbeloppet i Finland.

Så som de granskade artiklarna om kapitalbasen nu är skrivna, och med beaktande av punkt 25 i förordningens ingress, torde man kunna tolka saken så att utjämningsbeloppet motsvarar tillgångar som hör till tier 1. Det är viktigt att denna tolkning bevaras för att verksamhetsbetingelserna för finska försäkringsföretag ska kunna garanteras.

Statsrådet understöder i princip de befogenheter som föreslagits för EIOPA att fastställa lättnader för solvenskapitalkraven vid exceptionella störningar på finansmarknaderna (kapitel 11), men anser det motiverat att de exceptionella störningarna på finansmarknaderna definieras närmare i nivå 2-bestämmelserna. Dessa exceptionella störningar på finansmarknaderna har i förslaget till Omnibus 2-direktiv för närvarande definierats så att de rör ett eller flera försäkrings-

företag som tillsammans representerar en betydande del av försäkringsmarknaderna i en medlemsstat eller flera medlemsstater. Det är inte sannolikt att konsekvenserna av exceptionella störningar på finansmarknaderna begränsas enbart till ett försäkringsföretag, när försäkringsföretagen har en omfattande frihet att placera sina tillgångar på bästa möjliga sätt.

Statsrådet anser det även önskvärt att kriterierna för införande av en illikviditetspremie (kapitel 3) ska vara så tydliga som möjligt, för att försäkringsföretagen på ett tillförlitligt sätt ska kunna förutse sådana situationer när

EIOPA inför premien, och på detta sätt kunna undvika onödiga anpassningsåtgärder.

Enligt statsrådets synpunkt är det viktigt att dessutom beakta resultaten av den senaste kvantitativa effektbedömningen (QIS 5) när solvenskapitalkraven kalibreras.

Syftet med övergångsbestämmelserna är att garantera en smidig övergång från ett system till ett annat. Övergångsperiodernas maximala längd kommer att fastställas i Omnibus II-direktivet. I de föreslagna bestämmelserna på nivå 2 är övergångsperioderna delvis kortare. Statsrådet anser att de övergångsperioder som föreslagits i genomförandebestämmelserna kan godkännas.